

Mestna občina
Ljubljana

Župan

Mestni trg 1, 1000 Ljubljana

t: 01 306 10 10

tajnistvo.zupana@ljubljana.si, www.ljubljana.si

Številka: 90000-1/2023-3

Datum: 23. 1. 2023

Svetnice in svetniki

Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana

Zadeva: Odgovor Mestne občine Ljubljana na Predlog za obravnavo na izredni seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana št. 90000-1/2023-2 z dne 10. 1. 2023 z naslovom Ukrepi za zagotovitev izbranega osebnega zdravnika oz. družinskega zdravnika za vse prebivalce Ljubljane v bližini kraja bivanja

Mestna občina Ljubljana (v nadaljevanju MOL) v okviru svojega delovanja na področju zdravja izhaja iz temeljnega prepričanja, da dobro javno primarno zdravstveno varstvo zagotavlja pravičnost, kakovost oskrbe ter celovito obravnavo uporabnic in uporabnikov. Je predpogoj kakovostnega zdravstvenega sistema, ki hkrati razbremeni dražji sekundarni sistem zdravstvenega varstva. Naši temeljni izhodišči pri zelo omejenem vplivanju na oblikovanje mreže javne zdravstvene službe sta načeli enakopravnosti in solidarnosti. Ti načeli narekujeta, da mora biti visoko kakovosten sistem zdravstvenega varstva in dolgoročne oskrbe na voljo in dostopen vsem ter prilagojen njihovim potrebam ne glede na njihova sredstva. Tako zasledujemo opozorila Svetovne zdravstvene organizacije, po katerih mora biti v sodobnih sistemih zdravstvenega varstva primarno zdravstveno varstvo temelj zdravstvene dejavnosti kot pogoj za doseganje pravičnosti v dostopnosti do zdravstvene oskrbe.

Javno primarno zdravstveno varstvo na območju MOL izvajajo javni zdravstveni zavod – Zdravstveni dom Ljubljana (v nadaljevanju ZDL), Železničarski zdravstveni dom (v nadaljevanju ŽZD), Zdravstveni dom za študente, koncesionarke in koncesionarji ter Lekarna Ljubljana. Leta 2013 se je župan MOL z direktorjem Slovenskih železnic in vodstvom ŽZD dogovarjal o prenosu primarne zdravstvene dejavnosti iz Železničarskega zdravstvenega doma na ZDL. Vodstvo ŽZD je to zavrnilo, kar smo sprejeli.

V nadaljevanju odgovarjamo na vaše predloge sklepov po točkah, kot ste jih določili.

- 1. Oddelek za zdravje in socialno varstvo naj na predlog župana MOL v roku 14 dni pripravi kratkoročne ter v roku 1 meseca srednjeročne in dolgoročne predloge ukrepov za zagotovitev dostopa do zdravnika vsem Ljubljančankam in Ljubljančanom v bližini njihovega doma v najkrajšem možnem času. Odbor za zdravje in socialno varstvo spremlja in nadzira izvajanje ukrepov za zagotovitev zdravnika vsem občankam in občanom Ljubljane.*

MOL v okviru svojih pristojnosti in zmožnosti ves čas aktivno sodeluje pri reševanju problematike zdravstva. Pomanjkanja predvsem splošnih/družinskih zdravnikov se zavedamo že več kot desetletje, zato smo Ministrstvo za zdravje (v nadaljevanju MZ) večkrat pozvali k širitvi mreže javne zdravstvene službe na primarni ravni v Ljubljani.

Z namenom zagotovitve dostopa do družinskega zdravnika, je bil med MOL in MZ novembra 2022 podpisan sporazum o načinu zagotavljanja zdravstvenega varstva na primarni ravni v MOL. Med drugim je bilo dogovorjeno, da se bo pri pripravi sistemske zakonodaje s področja zdravstvenega varstva in zdravstvenega zavarovanja preučila možnost, da ima zavarovana oseba pravico do izbire zdravnika in zdravstvenega zavoda v regiji stalnega prebivališča. Pomanjkanje splošnih/družinskih zdravnikov je v Ljubljani namreč izrazitejše zaradi znatnega deleža prebivalcev iz drugih krajev države, ki so opredeljeni pri osebnih zdravnikih v MOL.

Dodatno pomanjkanje je povzročila odločitev MZ leta 2017 o znižanju glavarinskih količnikov na 1895. V ZDL je trenutno zaposlenih 90 zdravnic in zdravnikov družinske medicine, ki lahko opredeljujejo pacientke in paciente. Vsi niso zaposleni za polni delovni čas. Skupaj z zaposlenimi sobnimi zdravniki ter specializanti v ZDL dela 121 zdravnic in zdravnikov, ob tem pa še 9 zdravnic/zdravnikov po podjemnih pogodbah in po drugih pogodbenih razmerjih ter. Vsi sicer ne morejo opredeljevati, vendar vsi ljudje, četudi nimajo izbranega zdravnika in ki zdravstveno oskrbo potrebujejo, to tudi dobijo.

Število opredeljenih pacientov pri aktivnih zdravnikih v ZDL glede na stalno bivališče:

Kraj bivanja	Število pacientov	delež
Skupno število opredeljenih oseb pri aktivnih zdravnikih družinske medicine v ZDL	138.360	100%
Osebe s stalnim bivališčem v Ljubljani	109.011	78,7%
Izven Ljubljane, v Sloveniji	29.349 (od tega 4.178 v tujini)	21,3%

Poleg zapisanega sporazum opredeljuje tudi dogovor o sodelovanju pri ureditvi delovanja nujne medicinske pomoči v okviru Univerzitetnega kliničnega centra Ljubljane ter zagotavljanja neprekinjenega zdravstvenega varstva na območju MOL. Prav tako opredeljuje vzpostavitev ambulant za neopredeljene.

MOL ima kot lokalna skupnost omejene pristojnosti na področju zdravstvenega varstva, saj so določitve števila programov primarnega zdravstva (zdravstvenih timov), pogoji izobraževanja zdravstvenega kadra, določanje plačnega sistema in način dela ter delovne obveznosti za zaposlene v zdravstvu v celoti v pristojnosti MZ in ZZZS.

ZDL pa ne predstavljajo le družinski zdravniki, ampak tudi mnogi drugi programi. Veseli smo, da ima ZDL še vedno zelo dobro pokritost s pediatrijo, ginekologijo in zobozdravstvom kar trenutno zadosti potrebam v mestu. Programe ZDL dopolnjujejo koncesionarji, Železničarski zdravstveni dom ter Zdravstveni dom za študente.

MOL z gledno izpolnjuje ustanoviteljsko nalogo na področju zagotavljanja infrastrukture za izvajanje dejavnosti ZDL in tako smo v zadnjih 15 letih za to namenili 41,6 milijonov evrov. Zadnja večja pridobitev je izgradnja prizidka k enoti ZDL Bežigrad.

V naslednji letih načrtujemo izgradnjo naslednjih objektov ZDL:

Enota	Ocenjena vrednost v mio brez DDV	Pričetek gradnje	Velikost prostorov cca.
ZDL Jarše (v okviru četrtnega centra)	6.705.200	2023	1.700 m ² (bistveno večja kapaciteta od starega doma)
ZDL Šmarna Gora (v okviru četrtnega centra)	7.929.535	2023	500 m ²
ZDL Metelkova z garažo	6.618.125	2025	2.700 m ²
ZDL Rudnik (zrušitev starega doma in izgradnja novega)	17.836.150	2025	4.500 m ²
Skupaj			9.400 m ²

Predstavljamo vam še možnosti, ki jih vidimo za reševanje nastale situacije v zdravstvu in smo jih že posredovali predsedniku vlade, dr. Robertu Golobu:

- administrativna razbremenitev zdravnikov, zdravniki bi na račun te razbremenitve lahko pregledali in nudili oskrbo večim pacientom;
- sprejetje interventnega zakona, ki vsem specializantom 4. letnika družinske medicine, ki lahko opredeljujejo paciente, s pričetkom opredeljevanja doda 5 plačnih razredov;
- sprejetje interventnega zakona, ki bi določil specializantom drugih strok, naj tekom svoje specializacije krožijo v družinski medicini.

2. *Župan MOL oziroma Oddelek za zdravje in socialno varstvo, naj Mestnemu svetu Mestne občine Ljubljana poroča o svojem delu na vsaki seji Mestnega sveta, dokler ne bodo imeli vsi občanke in občani Ljubljane svojega osebnega oz. družinskega zdravnika v bližini svojega doma.*

Župan v okviru svojega poročila na vseh sejah mestnega sveta poroča o aktualnih zadevah v MOL. V poročilo bodo vključene tudi vse aktualne informacije v zvezi s problematiko zdravstva.

3. *Mestni svet MOL poziva predstavnike MOL v Svetu ZDL naj predlagajo začetek postopkov za zamenjavo vodstva ZD Ljubljana. Aktualno vodstvo, ki je pripeljalo ZD Ljubljana v trenutno stanje, ne more celovito in nepristransko izvesti sanacije ter potrebne spremembe zdravstvenega sistema v Ljubljani.*

Svet zavoda ZDL (sestavljen iz 3 predstavnikov zaposlenih, 5 predstavnikov ustanovitelja in 1 predstavnika ZZS) je na svoji seji dne 22. 12. 2022 sprejel sklep št. 31:

»Člani Sveta zavoda ZD Ljubljana izražamo podporo vodstvu zavoda ZD Ljubljana, posebej izražamo podporo direktorici prof. dr. Antoniji Poplas Susič, dr. med. spec. Veseli smo, da imamo takšno vodstvo.

Sklep je bil sprejet soglasno.«

Članice in člani so pri svojem delu in glasovanju v okviru sveta ZDL neodvisni; tudi Mestni svet MOL nima pristojnosti vpliva nanje.

Direktorica ZDL je v obdobju od aprila 2021 do danes v podporo zdravstvenemu kadru ter njihovemu učinkovitemu in profesionalnemu delu zagotovila številne sodobne medicinske aparate in pripomočke. Pri tem je potrebno posebej izpostaviti nov, najsodobnejši laboratorij.

V podporo procesom na upravi ZDL je začela z vzpostavitvijo novega poslovno-informacijskega sistema. Trenutno poteka razpis za sodobno IP telefonijo. Uvedla je telemedicinsko obravnavo kroničnih bolnikov ter registrirala prostovoljski program, ki je omogočil vključevanje prostovoljcev v delo medicinskega programa. V obdobju njenega mandata se je število zaposlenih v zdravstveni dejavnosti povečalo s 1240 na 1370.

Direktorico zdravstvenega doma podpiramo, saj je izjemna družinska zdravnica, za kar je prejela tudi nagrado Evropska zdravnica leta. Njeno uspešno vodenje zdravstvenega doma se vidi tudi v povečanem vlaganju v znanje in razvoj ter posledično k stremljenju po kvalitetnejši obravnavi pacientk in pacientov.

4. *Zdravstveni dom Ljubljana ustanovi posebni informacijski center za pomoč ljudem, ki so ostali brez osebnega oz. družinskega zdravnika, v katerem bodo ažurno sprejemali klice in podajali ljudem verodostojne, vendar ne-medicinske informacije na prijazen in strokoven način.*

Ustanovitev posebnega informacijskega centra za pomoč ljudem, ki so ostali brez družinskega zdravnika ni potrebna, saj ima vsaka enota ZDL svoj informacijski center.

ZDL je jeseni 2022 objavil javni razpis za oblačno IP telefonijo s klicnim centrom, ki bo s sodobno tehnologijo omogočal sprejemanje in vračanje klicev in bo tudi ustrezno kadrovsko podprt. Vzpostavlja se delovanje več ambulant za osebe brez osebnega zdravnika, ki bodo za pacientke in paciente dosegljive skladno z navodili MZ.

5. *Zdravstveni dom Ljubljana v sodelovanju z ZZZS, OE Ljubljana in NIJZ – enota Ljubljana, ustanovi posebni informacijski center za razreševanje zdravstvenih težav, ki so bolj administrativne narave kot npr. podaljšanje kronične terapije (eRp), podaljšanje MP (npr. plenice, katetri), odprtje/zaprtje bolniških staležev, izdaja ustreznih napotnic ipd. prednostno za ljudi, ki so ostali brez zdravnika.*

V skladu z zakonodajo lahko le zdravnica ali zdravnik opravlja aktivnosti predpisovanja receptov, izdajanja napotnic in MTP ter izdaje bolniških listov. Izvedba predlaganega sklepa terja spremembo področnih predpisov. Za drugačen način odločanja o opisanih pravicah je potrebna sprememba zakonodaje.

S strani MOL in ZDL smo na ZZZS že večkrat naslovili predloge, kot so:

- **Kratkotrajni bolniški stalež do 10 dni** - prenos na delodajalce, ki neposredno refundirajo odsotnost
- **Dolgotrajni bolniški stalež** ter priprava za invalidsko oceno-prevzame medicina dela prometa in športa
- Izdaja administrativnih obrazcev za **potne stroške, prevoze** bolnikov itd.-izdajo prevzame območna enota ali izpostava ZZZS
- **Recepti za zdravila** za kronične bolnike **so trajni** - zdravila bolniki dvigujejo v lekarnah, kjer svetuje farmacevt (spremeni se, če se spremeni zdravstveno stanje; o tem odloča znova zdravnik)
- **Trajna izdaja medicinsko tehničnih pripomočkov za kronične bolnike:** ko je pripomoček predpisan, ga pacient dviguje pri dobavitelju. Če se spremeni zdravstveno stanje, se spremeni predpis-to uredi znova zdravnik.
- **Izdaja napotnice naj bo potrebna le za prvi pregled pri kliničnem specialistu,** zahteva po izdaji napotnic za kontrolne preglede se odpravi

6. *ZD Ljubljana v sodelovanju z ustreznimi ministrstvi (MZ, MJU, MDSZ, MDP), ZZZS in NIJZ ter tudi predstavniki pacientov, pripravi nabor zdravstvenih in zdravstveno-negovalnih storitev, ki jih je možno izvesti preko telemedicinskih rešitev (TM) in ki jih vključijo v financiranje iz javne zdravstvene blagajne oziroma preko pilotnih projektov MDP.*

Negovalnih storitev ni mogoče prenesti v domeno telemedicine, ker jih brez neposrednega stika med pacientko oz. pacientom in negovalnim kadrom ni mogoče izvesti. Bi pa bilo v domeno telemedicine mogoče prenesti nasvete za pacientke in paciente ter svojce, povezane z zagotavljanjem ustreznih negovalnih postopkov.

ZDL je edini zdravstveni dom v Sloveniji, ki pilotira telemedicinske storitve vodenja kroničnih bolnic in bolnikov s hipertenzijo in sladkorno boleznijo (zdravstvene storitve). Za to je razvil ustrezne protokole in organizacijsko strukturo ter zakupil ustrezen portal s 24/7 podporo. Za izvedbo storitev je zagotovil ustrezno opremo za izvajalke in izvajalce ter pacientke in paciente, prav tako zagotavlja ustrezno izobraževanje pacientk in pacientov ter osebja. ZDL storitev financira iz mednarodnega projekta, rezultate pa bo takoj po objavi in publikaciji predlagal v financiranje ZZZS.

ZDL je predlagal financiranje storitve večdnevnega merjenja srčnega ritma s senzorjem EKG (projekt PCARD) ZZZS-ju, ki je to sprejel in omogočil, da je EKG senzor del rednega nabora storitev v ambulantah družinske medicine.

7. *V roku 2 mesecev se izvede izboljšanje informacijske infrastrukture, ki zajema strojno in programsko opremo ter programe za izboljšanje digitalne pismenosti zaposlenih v ZD Ljubljana.*

Pobuda iz predloga sklepa je vsebinsko že vključena v Strategijo informatike ZDL, Strategijo digitalizacije ZDL, Strategijo razvoja človeških virov in bo implementirana v najkrajšem možnem času.

8. *V MOL se nameni dodatna sredstva za programe izboljšanja digitalne pismenosti občank in občanov Ljubljane.*

MOL z namenom, da starejšim približa informacijsko tehnologijo ter jih spodbudi k širjenju njihovih možnosti komunikacije in virov informacij, preko Službe za lokalno samoupravo že vse od leta 2007 s programom brezplačnih računalniških tečajev izvaja sistematično računalniško opismenjevanje starejših

od 55 let. Program poteka na sedežih četrtih skupnosti MOL, z namenom, da udeleženke in udeleženci obiskujejo tečaj čim bližje svojemu domu. V kolikor bo izraženih več potreb po digitalnem opismenjevanju, bomo za ta namen zagotovili več finančnih sredstev.

Izjemen interes občanov in občanov ter zadovoljstvo izkazuje več kot 18.000 dosedanjih udeleženk in udeležencev. V primeru izkazanih večjih potreb po digitalnem opismenjevanju, bomo zagotovili dodatna sredstva.

Za mlajše generacije ocenjujemo, da tovrstnih programov izobraževanja ne potrebujejo.

- 9. Ves zdravstveni kader: zdravnike in medicinske sestre, ter tudi bolničarje in terapevte, ki so odšli iz Zdravstvenega doma Ljubljana v zadnjih dveh letih, se povabi na pogovor, evidentira ter analizira razloge za prenehanje delovnega razmerja v Zdravstvenem domu Ljubljana. Pri pogovorih poleg predstavnika Zdravstvenega doma Ljubljana sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) Odbora za zdravje in socialno varstvo Mestnega sveta. Dogovorijo se pogoji, ki jih mora ZD Ljubljana zagotoviti, da se izgubljeni kadri vrnejo.*

Pogovore z zdravniki lahko opravlja le direktorica oz. vodstvo ZDL, kar je že storjeno

Za vse zdravnice in zdravnike, ki so odšli iz ZDL, so razlogi odhoda znani. Poleg upokojitev in smrti, so poglaviti razlogi manjša obremenitev, boljši osebni dohodek, krajši delovni čas. Med zdravniki, ki so odšli, je 10 zdravnikov takih, ki ne delajo več v ambulantah družinske medicine in ne bodo več izbrani osebni zdravniki, ker ne želijo več delati s pacienti (ZZZS, ZPIZ, gospodarstvo, tujina, bolnišnica).

Lokacije odhodov (brez upokojitev in smrti) so naslednje: 9 zdravnic in zdravnikov je odšlo v druge zdravstvene domove, kjer ni treba dežurati in je možno ustaviti opredeljevanje pri manj opredeljenih (Domžale, Medvode, Kranj); 7 zdravnic in zdravnikov je odšlo h koncesionarkam in koncesionarjem; 2 sta odšla v gospodarski sektor; 4 na ZZZS; 1 v ZPIZ; 2 sta odšla v tujino; 1 deluje v okviru drugega pogodbenega razmerja; 1 zdravnica oz. zdravnik je odšel v bolnišnico (oddelek za gerontologijo).

Zdravniki se pri koncesionarjih razvrščajo v 55 – 57 plačni razred, medtem ko jih v javnih zavodih razvrščajo v skladu s sistematizacijo, med 46 – 48 plačni razred (odvisno od dežuranja in urgentnega dela na terenu). To pomeni med 700 in 800 evrov neto razlike pri plači. Temu se je ZDL želel približati s podanim predlogom MZ, da dvigne plače za do 5 plačnih razredov (še vedno slabih 500 evrov neto manj kot pri koncesionarjih). V letu 2021 in 2022 je bilo takih vlog 18 (zavrženih kar 11).

- 10. Odbor za zdravje in socialno varstvo se seznani s temeljitim pregledom plač v ZD Ljubljana, ki ga pripravi oddelek za zdravje. Identificira se morebitna nesorazmerja in odklone. Pristojnemu ministru se predlaga izboljšave in povišanje plač v smeri meritokratskega nagrajevanja. Najbolj prizadevnim se plače poviša.*

Za realizacijo predlaganega sklepa ni pravnih podlag. MOL podpira vsa prizadevanja ZDL, da bi zaposlenim omogočil boljše plače. Z vsemi vlogami ZDL za uvrstitev zaposlene oz. zaposlenega v višji plačni razred je MOL soglašal. Ni pa soglašalo MZ, ki je 11 od 18 vlog ZDL zavrnilo; 7 zavrženih zaposlenih je kasneje ZDL zapustilo.

- 11. Vsem zdravnikom in medicinskim sestram v Zdravstvenem domu Ljubljana se omogoči brezplačno parkiranje v bližini njihovega delovnega mesta na parkiriščih MOL.*

Problematico parkiranja zaposlenih ZDL v bližini njihovih delovnih mest rešujemo v sodelovanju z ZDL že vrsto let. Za zaposlene v ZDL se približno 40 % potrebnih parkirišč zagotavlja na površinah MOL in z najemom, velik del potreb po parkiriščih bo pokrit v okviru novih objektov v Jaršah, na Metelkovi in Rudniku ter v Šmartnem, ki jih bo tudi za potrebe ZDL gradil MOL.

- 12. Vsako leto se štipendira 10 novih študentov medicine ter 20 zdravstvene nege in terapije.*

MOL od leta 1998 podpira nadarjene dijakinje in dijake, študentke in študente. 121 štipendistk in štipendistov MOL se je izobraževalo na področju medicine in 14 na področju zobozdravstva. Leta 2021/2022 je štipendijo MOL prejemale 237 štipendistk in štipendistov, od tega 23,63 % oziroma 56 študentk in študentov s področja Zdravstvo in sociala. Dodatno bo MOL omogočila štipendiranje študentk

in študentov 5. in 6. letnika medicine, ki bodo specializirali družinsko medicino in sprejeli zavezo zaposlitve v ZDL.

13. JSS MOL naj primerno pripravi, popravi in uredi pravilnik za najem kadrovskega najemnih stanovanj, tako da se zdravstvenemu kadru, zaposlenemu v ZD Ljubljana, za čas zaposlitve v ZD Ljubljana, omogoči posebna obravnava oz. ugodno bivanje v stanovanjih po neprofitnih najemninah v stanovanjih Javnega stanovanjskega sklada MOL.

V zvezi z zagotavljanjem stanovanj za zdravnice in zdravnike, ki bi se zaposlili v ZDL, je med JSS MOL in ZDL že dogovorjen način sodelovanja. ZDL je na zadnji seji sveta ZDL, dne 22. 12. 2022, sprejel interni Pravilnik o dodelitvi najetih stanovanj ZDL v uporabo javnemu uslužbencu iz razloga nujnih službenih potreb.

Župan
Mestne občine Ljubljana
Zoran Jankovič